

JOURNAL OF INTERACTIVE MEDIA

MEDIÁLNÍ GRAMOTNOST II.

ZÁPAD V 2. POLOVINĚ 20. STOLETÍ

- * Od 2WW do cca 80. let na západě (tj. i v USA) vládnu zejména socialisté čerpající z keynesiánské ekonomie
- * Po ekonomické krizi 70. let je začíná nahrazovat pravice s neoliberálním hospodářským programem
- * Za socialistických vlád se utváří robustní střední třída, výraznou roli ve společnosti sehrávají odbory
- * Od nástupu pravicových vlád západ těží z mezinárodního obchodního režimu (globalizace)

KULTURNÍ VÁLKA

- * S termínem *kulturní válka* přichází na konci 80. let sociolog James Davison Hunter
- * Hunter říká, že v rámci americké společnosti od 60. let existují dvě kultury, které spolu soupeří o to, čí hodnoty budou dominantní (resp. obecné)
- * Jde podle něj o kulturu progresivní (hippies, hnutí za rasovou rovnoprávnost, feminismus atd.) a kulturu ortodoxní (křesťanská pravice, neokonzervativní think tanky, pro-life atd.)

KRIZE ZÁPADU

- * Politika na Západě v 2. pol. 20. stol. spočívala v dichotomii pravice – levice; rozdíl byl v propagované hospodářské politice, resp. v různém pojetí svobody (nedotknutelnost jednotlivce vs. redistribuce)
- * Od konce 60. let podstatná část levice po svých úspěších pozornost přesouvá od marginalizované třídy (proletariátu) k marginalizovaným skupinám (menšiny)
- * Dění 80. a 90. let zdá se více nahrává pravicovému střihu hospodářské politiky (bohatnutí z globalizace)

KRIZE ZÁPADU

- * Dění 21. století ovšem adekvátnost pravicové ekonomické politiky problematizuje – zvětšování majetkových rozdílů, zmenšování střední třídy, krize 2000, krize 2008, krize bydlení
- * Mezinárodní obchodní režim a ICTs sehrávají výraznou roli (outsourcing, zánik geografických ochranných faktorů trhů, vznik trhů kde vítěz bere vše, nahrazení práce kapitálem)
- * V této situaci přesto tradiční levice zažívá úpadek...

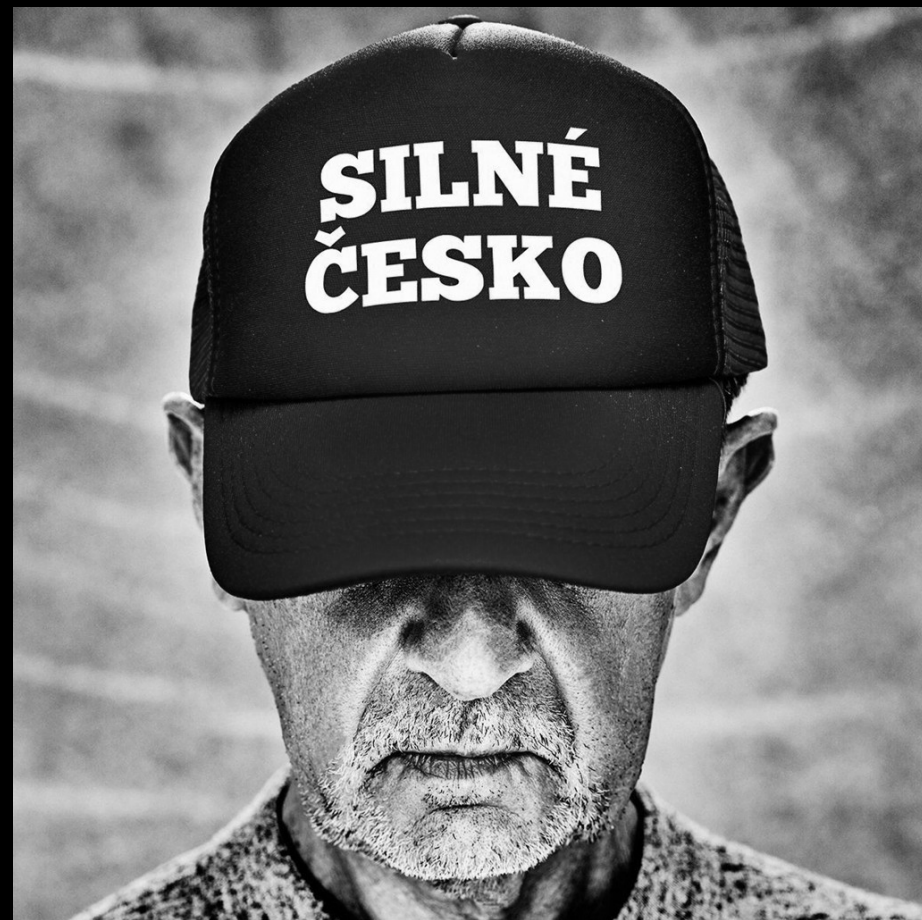
K POPULISMUSMU A POLITICE IDENTIT

- * Dichotomie levice – pravice přestává být relevantní
- * Lidem nejde pouze ekonomickou stránku existence, chtějí být uznáni, chtějí mít pocit inherentní mravní hodnoty
- * K této emancipaci má podle nich zpravidla dojít nějakou změnou společnosti (tzv. politika identity)
- * Situaci komplikuje existence velkého množství identit uvnitř společenského těla (ženy, matky od rodin, fanoušci sportu, důchodci, „Češi,“ handicapovaní, LGBTQ+, věřící...)

K POPULISMUSMU A POLITICE IDENTIT

- * V této situaci pak přichází populista, který se pod nějaký narativ snaží zahrnout co nejvíce jednotlivých „identit“ a vytvořit tak populus („lid“)
- * **POPULISMUS:** odvolávání se na legitimitu v rámci populí a to zpravidla s cílem změny institucionálního řádu; populismus v toto smyslu nemusí nutně znamenat něco negativního
- * Populismus je definován i jako politika v krátkodobém časovém horizontu atraktivních opatření či svolávání k obraně před nějakým abstraktním nepřítelem

CANCEL CULTURE A SLACKTIVISMUS

- * Kolektivní akce namířena proti nějaké (silnější) entitě; rozhodně se nejedná se o novou praxi (athénský ostrakismos, Indické hnutí za nezávislost)
- * Novodobé pojetí spjaté s rozhořčením ventilovaným se na sociálních sítích se stává známým cca po r. 2015 (#MuteRKelly, So You've Been Publicly Shamed, Gamergate)
- * Cancel culture se netýká pouze BLM, Me Too či LGBTQ+ (český diskurz), je to široká praxe identit, které takto mohou reagovat na překročení jejich „myslitelných mezí“

MAHATMA GANDHI IN JAIL.

"Concentrate on Charkha and Swadeshi"

PROSTĚ TO NEBUDU KUPOVAT

AGROFERT

LAHŮDKY PAPER!

ORIGINALNÍ VYSOČINA HODICE

ANIMALCO

ceres Suro

Prochotka

VODŇANSKÉ KŮŘE

Krabulík

KOSTELECKÉ UZENINY

HYZA

Prochotka UZENINY

maso planá

Knotr

Penam

ProFrost

OLMA

Tatřa

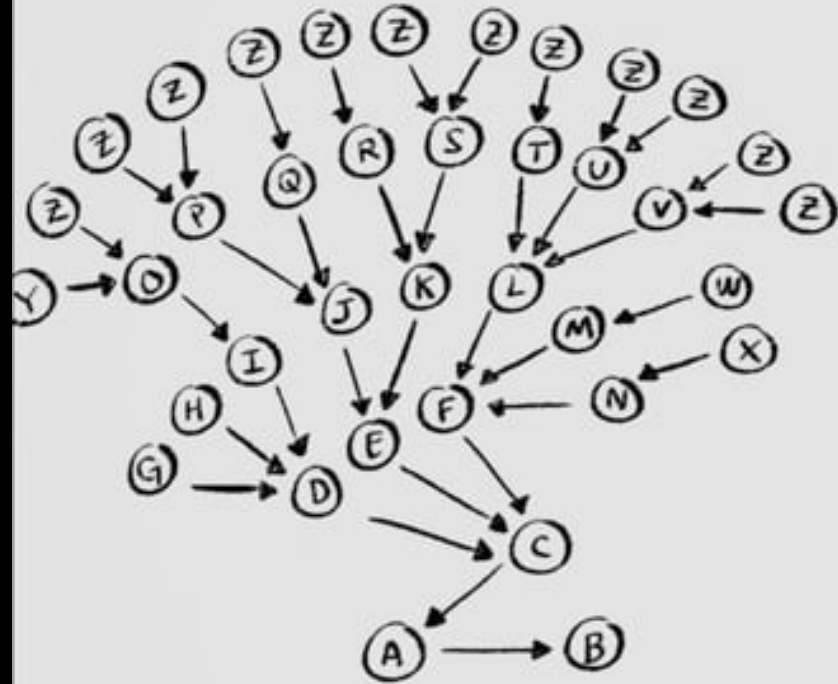
KUNSAĞI EDEN MAGYAR ÉTOLAJ

CANCEL CULTURE A SLACKTIVISMUS

- * **SLACKTIVISMUS (SLACK + ACTIVISM)**: povrchní participace v politických a sociálních kampaních vykonávaná především pomocí sociálních médií
- * Slacktivismus je kritizován za vytváření neadekvátního obrazu veřejné debaty a za svou neúčinnost
- * Jako neúčinné jsou hodnoceny i snahy (on-line) cancel culture. Ta často nemá valný efekt a kromě toho, že je zde tenká hranice mezi ní a šikanou, cancel culture často vytváří sociální neklid

TREVOR'S AXIOM

SOCIÁLNÍ BUBLINY

- * **SOCIÁLNÍ BUBLINA:** názorově a politicky relativně homogenní skupina lidí, která je poměrně uzavřená
- * Sociální bubliny existovaly prakticky vždy, jejich příčinou byly geografické, kulturní a politické (hranice, ideologie) faktory
- * S rozvojem dopravy, tisku, mezinárodní spolupráce, kultury (étos rovnosti) a ekonomiky začaly být dlouho existující bubliny oslabovány

SOCIÁLNÍ BUBLINY

- * Od vzniku prvních počítačových sítí je zdůrazňováno hledisko facilitace „společenství na základě zájmu, ne na základě lokace“
- * Tento aspekt vycházející z vědeckých počátků sítí a ze západního étosu individualismu ale napomáhá vzniku nových sociálních bublin
- * Sociální bubliny zabraňují výměně informací, vytvářejí zkreslený obraz názorového spektra a snižují širší sociální kohezi

FILTRAČNÍ BUBLINY

- * **FILTRAČNÍ BUBLINA:** obsah webu je šitý na míru osobním preferencím, toto zajišťuje nějaký skrytý algoritmus
- * Např. výsledky vyhledávání Googlu, Facebook News Feed,
- * Filtrační bubliny vytváří náš osobní informační ekosystém v němž se odráží především vlastní zájmy
- * Efekt filtračních bublin je obdobný jako u bublin sociálních, ty jsou tímto navíc i posilovány

KOMNATY OZVĚN

- * **KOMNATA OZVĚN (ECHO CHAMBER)**: situace, kdy jsou naše přesvědčení posilována opakováním sdělení v uzavřených systémech (např. facebookové skupiny, názorová média, personalizovaný obsah)
- * V komnatách ozvěn je utvrzován určitý pohled na svět, vzniká v nich kulturní tribalismus, je znesnadňován celospolečenský dialog
- * Komnaty ozvěn vznikají skrze sociální a filtrační bubliny, může zde vznikat extrémismus

REKLAMNÍ PLATFOTMY

- * Velké technologické firmy fungují jako platformy a staví se do role zprostředkovatele interakce mezi nějakými dvěma skupinami
- * Pointou tohoto zprostředkování často bývá reklama (Google, Facebook, YouTube, Seznam...)
- * Více času na platformách = více shlédnuté reklamy. V rámci platforem vás udržuje algoritmus vytvářející filtrační bublinu a komnatu ozvěn

PLATFOTMY A DATA

- * Středobodem podnikání platforem je shromažďování a analýza dat (Big data). Pokud se pohybujete v prostředí platformy, vaše chování je pečlivě zaznamenáváno (od jednotlivých kliknutí až po krátké pozastavení scrollování)
- * Reklamní platformy na základě dat umožňují efektivně cílit reklamu, data ale slouží i k průniku do jiných odvětví či jako prodejní artikl
- * Divoký neregulovaný trh s daty funguje především v USA

DATA A POLITICKÝ MARKETING

* Firma Cambridge Analytica na základě dat scrapovaných z Facebooku vytvářela osobnostní modely jednotlivců, jim pak na byla zasílána politická marketingová sdělení.

The Second Amendment isn't just a right. It's an insurance policy.

DEFEND THE RIGHT TO BEAR ARMS

High Neuroticism and Conscientious

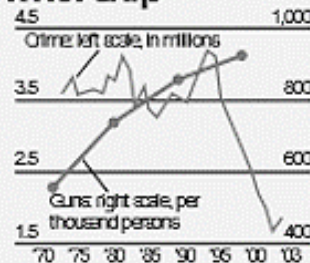

From father to son
Since the birth of our nation

DEFEND THE SECOND AMENDMENT

Closed and Agreeable

Serious violent crimes Vs
gun ownership

Fact:
More guns equals less crime

DEFEND THE SECOND AMENDMENT

High Conscientious and Agreeable

TYRANIE DAT

- * **KOMPATIBILISMUS:** stanovisko, že svobodná vůle sice existuje, lidé se ale pohybují v mezích daných jejich vlastní motivací.
- * Pokud znám něčí motivaci, dokážu ho přimět k akci...
- * Big data nabízejí kauzální, ale pouze probablistické modely. Existují četná rizika plynoucí ze slepého následování dat (např. určování sexuální orientace spojené trestním postihem homosexuálního chování)

NOVÉ IDENTITY

- *V 90. letech jsou v rámci étosu internetu zdůrazňovány volné identity obcházející fyzická omezení a danosti, objevuje se fenomén trollingu a flamingu
- *Internet se brzy stává nástrojem sebepropagace; lajky, retweety apod. stimulují tvorbu dopaminu
- *Na Západě se v 2. pol. 90. let objevují falešné uživatelské recenze, internet jako nástroj politické propagace užívá EZLN nebo čínští nacionalisté

JEHO, JEJÍ A JEJICH BOJ

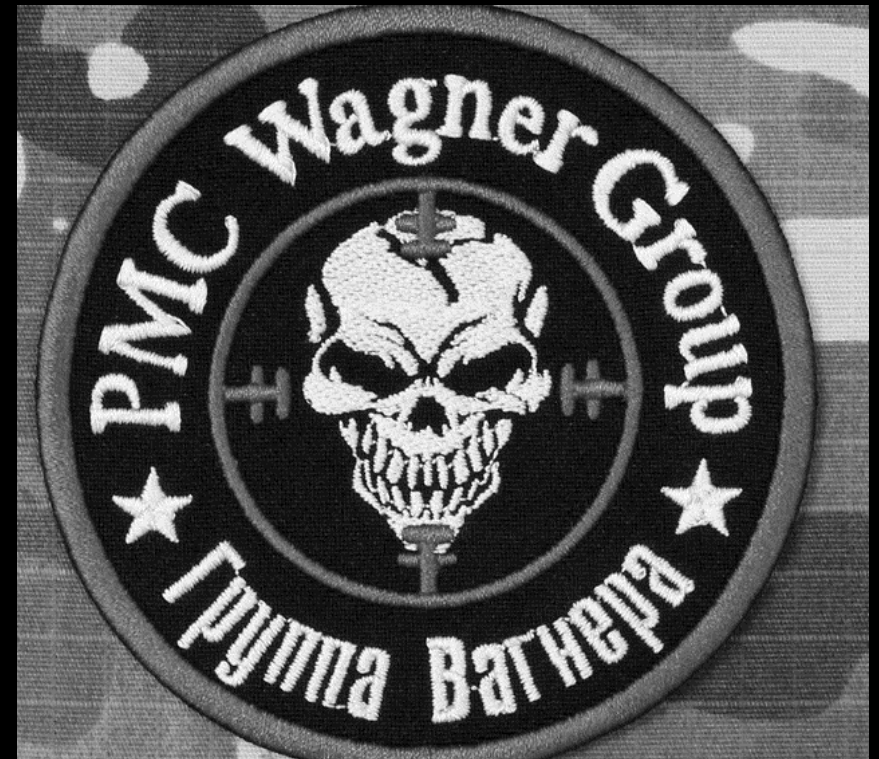
- * Jednotlivé identity prostřednictvím sociálních médií začínají propagovat svou agendu, v metodách se postupně zdokonalují (know-how je náležitě zprostředkováváno)
- * vícero účtů, vzájemná koordinace, falešné vlajky, memy
- * Cílem je vytvořit zdání určitého společenského ovzduší či dehonestovat nebo zastrašit protivníky
- * Takovou činnost za úplatu nabízejí i hackeři ovládající cizí počítače (tzv. botnets)

TROLLÍ FARMY

- * Tvorba imaginárního názorového ovzduší prostřednictvím neautentických účtů se stala prostředkem PR kampaní, politického marketingu i soupeření mezi státy.
- * Fenomén politika, kterého vyzdvihly sociální sítě (Beppe Grillo, Rodrigo Duterte, Donald Trump)
- * Duterteho placení trollové na FB skupinách filipínských měst a obcí šířili zvěsti o drogové kriminalitě a jejich svědectví každou vhodnou událost spojovaly právě s touto problematikou (duterteho hlavním tématem)

РУССКИЙ СТАНДАРТ

- * V roce 2007 ruské mládežnické hnutí Naši realizovalo sérii DDoS útoků vůči Estonsku, podobně postižena byla později i Gruzie či Kyrgyzstán
- * Roku 2013 byla v Petrohradu založena Agentura pro výzkum internetu (Агентство интернет-исследований), pracoviště produkovalo na domácí publikum mířené pochvalné komentáře o ruské vládě
- * Později se ale АИИ začala soustředit i na management narativu o ukrajinské krizi a na stimulaci názorového ovzduší okolo amerických prezidentských voleb

2016 ELECTION YEAR

- * Trollové z AII vytvářejí sítě neautentických profilů jednotlivců, organizací či celá on-line média. Složky těchto sítí na sebe vzájemně odkazují
- * Sítě AII pokrývají celé názorové a ideologické spektrum americké veřejné debaty, prostřednictvím komunikačních aktů ruských trollů je snižována společenská koheze
- * Známými příklady této aktivity jsou „influencerky“ Jenna Abrams a Pamela Moore, organizace Black Matters US či zpravodajský server Baltimore Online

Tweets 25.2K Following 21.9K Followers 70.9K Likes 9,641 Moments 2

Follow

Jenna Abrams
@Jenn_Abrams
Calm down, I'm not pro-Trump. I am pro-common sense. Any offers/ideas/questions? DM or email me jennabrams@gmail.com (Yes, there are 3 Ns)

Tweets Tweets & replies Media

Pinned Tweet
Jenna Abrams @Jenn_Abrams · Jul 5
CNN Is Now Threatening Private Citizens for Making Memes #CNNblackmail
jennabrams.com/2017/07/05/cnn...

New to Twitter?
Sign up now to get your own personalized timeline!

Sign up

You may also like · Refresh

BM BLACKMATTERSUS

Police Brutality

St. Louis Police Chant 'Whose Streets? Our Streets' Making Arrests During Continuing Protests Sunday

September 18, 2017 Ken Patterson

Government Awards Major Grant to UC Berkeley to Honor Black Panther Party's Legacy

September 21, 2017

5th-Grade Teacher Who Asked Students To Justify KKK Gets Suspended

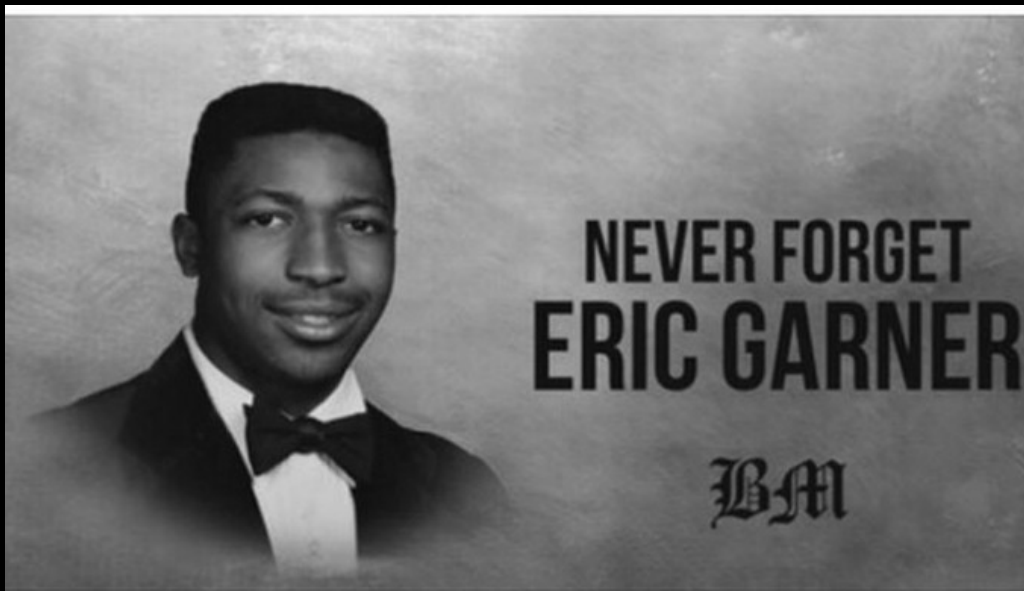
September 21, 2017

Seattle Nazi Tracked Down And Beaten after Harassing A Black Man On A Bus

September 20, 2017

Eric Garner's Mom Demands Punishment For Cop Who Killed Son

September 20, 2017

JUL 17 Rally In Memory Of Eric Garner
Jul 17 - Jul 18 · 202 Bay St, Staten Island, NY 10...
484 people interested 134 people going

★ Interested

LIKE & SHARE

IF YOU THINK OUR VETERANS MUST GET BENEFITS BEFORE REFUGEES

Being Patriotic

I WAS BANNED FROM TELEVISION FOR BEING TOO VIOLENT

LIKE & SHARE, IF YOU GREW UP WATCHING ME ON TELEVISION, HAVE A GUN, AND HAVEN'T SHOT OR KILLED ANYONE!

SOUTH UNITED

DNC HACK

- * Hackeři spojení s ruské vojenské rozvědkou GRU pronikli do počítačové sítě Demokratické strany, přičemž takto získali emailovou komunikaci jejího vedení (DNC)
- * Korespondence odhalovala zákulisní pletichy proti Berniemu Sandersovi (problematika tzv. superdelegátů)
- * GRU dokumenty začala zveřejňovat nejprve na své stránce DC Leaks, později byly materiály předány WikiLeaks
- * Toto vedlo k roztržce uvnitř demokratické strany

CNN PROJECTION

**DONALD TRUMP
WINS**

ELECTED PRESIDENT

CNN PROJECTION

#CNNELECTION

INFORMAČNÍ VÁLKA

- * Komunikace se stala prostředkem geopolitického soupeření, je skloňována informační válka (např. i českou BIS)
- * ruská Gerasimova doktrína, čínská doktrína trojí války
- * Pouhý diskurz informační války ohrožuje podobu komunikace – nahrává neadekvátnímu relativismu, zpochybňuje důvody pro globální komunikace, vytváří extraktivní situaci
- * Balkanizace internetu (jeho rozpad na vícero oddělených sítí) jako důsledek důrazu na informační suverenitu státu

ČETBA K TÉMATU

- * FUKUYAMA, Francis. Identita: Volání po důstojnosti a politika resentmentu. Praha: Malvern, 2019.
- * MARANTZ, Andrew. Antisocial: Online Extremists, Techno-Utopians, and the Hijacking of the American Conversation. New York: Penguin Books, 2020.
- * ONG, Johnatan – CABAÑES, Vincent. Architects of Networked Disinformation [on-line]. dostupné [<zde>](#)

BENEDICT CUMBERBATCH

BREXIT

THE UNCIVIL WAR

EVERYONE KNOWS
WHO WON

BUT NOT
EVERYONE KNOWS
HOW

FROM EXECUTIVE PRODUCER ADAM MCKAY

DIRECTED BY CULLEN HOBACK

WHO CONTROLS
QANON?

HBO ORIGINAL

Q: INTO THE STORM

NEW DOCUMENTARY SERIES
STREAMING MAR 21

HBOmax

News Tonight | HBO